

maje, zdaj komaj le gaglaje in tisti hip spet čvrsto in krepko, zmirom pa tako veselo, kakor da bi bil kralj Ljubelj piroval; al „jez nisem bil več jez“, kajti bil bi, če bi bilo mogoče, vès svet oklal, toraj če slajši je piskal, toliko več je po meni togota vrela. — Pa zbudi se k sreči moj boljši „jez“ in pomislim, da tudi njemu ne sije vale milo solnce, temuč da tudi okoli njega večkrat ojstri viharji brijejo, da ga tolikrat na nagloma ostudne megle v svojo sivo odejo zavijajo, da ga mnogokrat srežnje plohe oblivajo in pa ljuti dregetec spreha; — in potolažen jo dalje rijem.

Z veliko muko pridem do „nemškega Petra“. — Stopim v vežo in najdem vse polno voznikov, ki so okoli dolge mize sedeli, pa tudi z dolgim duškom eni vino eni pa pivo (ol) na srce si zlivali. Hišna hčerka me v prijazno sobico peljá; zdeti se ji je pa moglo, da nisem prav zdrav, in me toraj priljudno popraša, kaj da mi je? Odgovorim ji klavrno, da sem lačen in žejin, in da želim kmali kaj, da se okrepčam. „Se bo vale zgodilo — zavrne deklica — pa ne vzemite mi za zlo, vi se mi tudi bolni zdite, kaj pa je vendar?“ — „No, če hočeš le vsakakor vediti, ti še povem, da sem truden in da na desni nogi otisko imam“. Na to oseba kot škratelj poskoči, ploskne z rokami in mi šalno smeja reče: „je pa tudi to vse zlo?“ In kot srnica skoz vrata plane in v malo trenutkih že vse želodcu potrebno pred menoj na mizici stoji. Ko se je čez moj bol smejala, bi jo bil togote raztrgal; ko pa zopet z jedjo in pijačo nazaj pride in mi prijazno „Bog blagoslovi“ reče, me sicer vale pomiri, pa ji vendar nič ne odgovorim; čudno me pogleda in molče odstopi. Ko odjem, potrkam z nožem na kupico, in kmali priskaklja deklica, mi voši svoj „dobro vam teknilo“ ter mi reče: „Gospod, vi ste trudni in tudi otiske na nogi imate, tudi to se bo zdaj poravnalo, potrpite še nekoliko, vam bom mlačne vode za noge in pa vračila za otiske prinesla“. Zdaj jo smejaje pogledam in rečem: „Kaj ti sirotica! me boš ozdravila?“ „Se bote že prepričali“. — Z mize pospravi in gré. — In res! bila je mož beseda. Ne bom pa na drobno popisoval, kako je ozdravila me otišanega in kaj sem pretrpel v tej gostivnici od nekega nemškega petošolca „Wolfenga Rohra“, res „rora“, kakor mu Kranjci pravimo. Ko skoz line rani dan priljuka, se hvaležen od svoje štirinajstletne dobrotnice poslovim in jo proti ljubeljovem vrhu maham. Ko jo tje pripiham, bil bi skoraj od velikega veselja zavriskal. Bela Ljubljana, kraljica moje domovine, se ravno bleši v zlato-rumenem plajšču, s katerim ga jutranje solnce ovija; — mislim si, tam vbira svojo sladko slovensko liro mojster Vodnik, tam toliko tvojih prijatlov še mirno počiva. — Rad bi bil se tukaj popolnoma oddahnil, al poten si nisem upal zavoljo tenkega vetrca, ki je od izhoda vlekel. Pa vendar toliko obstojim, da v svoj dnevnik še te zadnje besede zarisam: „Pojte rakom žvižgat vsi dohtarski klobuki, in pa zraven vas pa tudi najprvi ti megleni „Jez nisem jez“ in vse „filozofiranje“; kajti prišli bodo časi, da vse modroslovanje bode le lov praznih muh. — Še enkrat se ozrem na priljudni Korotan, kakor da bi za vse svoje dni od njega prijazno slovó jemal in jo zavrnem po ovinkih strme ceste proti sv. Ani navzdol. Večkrat pa povzdignem oči na kraljevo glavo in blišeče teme trdosrčnega mejaša dveh dolgo posestrenih kronovin, veličanskega Ljubelja, in ko ga bolj natanko ogledujem, se mi zdi, kot da bi za hrptom spijočega leva imel, ki na svojih prejšnjih tacah sloni in — dremlje, jez pa kot plašna miška med njima v Tržič pribreljam, ki še takrat ni od sebe rekel, da „jez nisem jez“.

Kinopolitanski.

Okroglo.

* Nekdaj je nek moder duhovnik pri nekem imenitnem shodu, kjer je bilo veliko ljudi zbranih, pridigoval tako-le: „Ti ženska — v tem pokaže na vse ženske v cerkvi — „ti zmiraj v nečimernosti živiš in si v pohujšanje na svetu; dolžnost mi je, te vsem ljudem na znanje dati. Da pa te bojo vsi pričujoči poznali, ti bom tote bukve v glavo vrgel“. V tem zgrabi evangeljske bukve, ko da bi jih hotel vreči nad ženske, pa — čudo! vse ženske si roke na glavo denejo in glave pod stole ali pa doli v tla pobesijo. Nato zdihne pobožni duhovnik: „Bodi Bogu potoženo — ena taka kakor druga!“

* Povej mi ti Janezek — vpraša nek učitelj učenca — kako se pravi po slovenski: „Der Fuchs hat die Henne gefressen?“ „Dihur je kokoš požrl“ — odgovori urno Janezek. — Učitelj: „Tako je prav. Povej mi pa zdaj: kako se pa pravi: „Fuchs“ po slovenski? „Dihur“ — odgovori Janezek. Učitelj: „Jaz tudi rad kokoši jém, ali sem jaz tudi dihur? — „Naka.“ — „Kdo sem pa jaz?“ — Vi ste „Herr Lehrer“. — „Tako je prav, da jaz sem Herr Lehrer.“ Tako je prav. Le vsedi se; prav dobro si odgovoril.“

Dopisi.

Maribor 1. rožnika. 2. (Konec.) O poldne nismo ravno mislili na večje gostije Herman-u v čast; al vendar se je zbrala iz lastnega nagiba zdatna množica okoli častnega poslanca. Bilo je razun Mariborčanov nekoliko spoštovanih ptujskih mestjanov, bili so tamošnji častiti volivci Hermanovi, in iz Lutomera je slučajno ravno ta dan tudi prišla deputacija Hermanu zahvalno pismo izročat, 8 srenjskih županov in na čelu vrli domorodec dr. Klemenčič, župnik lutomerski. Naše veselje v društvu toliko vrednih domoljubov, zbranih sred starodavnega slovenskega Ptujja je žalibože! skalila nesrečna toča, ki je upanje najbogatejše setve in bratve v enem hipu pobila. Al mili Bog vlada! Morda še je taka nesreča k čemu. Tako si mislimo in potolažimo svoje pobite srca. Žalovanje so celó pretrgale napitnice. Prva je veljala poslancu Herman-u. Govornik je omenil, kako nas nebo opominja, da Slovenci svoje veselje mirijo. Prišla še bode brž ko ne marsiktera grenka ura nad nas. Treba še nam je mnogo zagovornikov in mož, kakor je naš častiti poslanec Herman, kterege nam Bog še dolge leta naj živi. Navdušeni živoklici so kazali, kako iskreno vsaki časti in slavi našega ljubljenege zagovornika. Gospod Herman se je potem prijazno zahvalil in nas zagotovil, da bode služil svoje žive dni z vsemi svojimi močmi vsem pravičnim nameram Slovincov. — Vzdigne se nadalje en kmet proseči poslanca Hermana, naj svete pravice Slovincov na Štirnem zagovarja; kmetovski stan bo vedno za njim stal; naj ne opeša, da se uresniči cesarjeva beseda — ravnopravnost vseh narodov — in sklene navdušeno s slavo na Nj. Veličanstvo presvitlega cesarja, cesarico in vso cesarjevo hišo. — Dr. Pr. častita z izbranimi besedami volivce, ki so takega poslanca volili, ter si obeta, da bodo prihodnjič vsi volivci na južnem Štirnem posnemali jih in si volili poslance in zagovornike, ki Slovincov zadeve poznajo in za njih dobro skrbijo. Končal je s slavo na vrle volivce Hermanove. — Napivalo se je tudi gostom iz Maribora in Lutomera in ti so odgovorili Ptujčanom. Gosp. Herman je omenil v daljnem govoru zasluge častitega duhovništva, kako skrbi za ljudstvo in kako je tudi za narodno zastavo najprvo. — Dr. Kl. odgovori, da sicer nekteri nasprotniki ravnopravnosti zaničljivo govorijo in kažejo na mali kupek prenapetih kakih kapla-

ničev; al večidel so si vsi duhovniki svesti svoje svete naloge, da imajo narod voditi, in kjer je treba tudi za njegove pravice se potegovati, ter je prosil, naj tudi posvetni gospodje jih podpirajo. — Ni se pozabil tudi kmetovski stan. Omenil je govornik, da oni stan, ki prideluje živež obrtniku, trgovcu, učenjaku in vojaku, je ob enem tudi dozdej skoro edini izrejal slovenske sinove. Žalibože so se dozdej mnogi sinovi, kateri so se kaj naučili in kateri so namesti „jopiča“ dolge sukneje in pa visoki klobuk nositi začeli, izneverili svojemu očetu in svoji materi in pozabili svoj materni jezik. Al kmetovski stan — končá govornik — se ne meni za nehvaležne iznevernike in še vedno kruh prideluje vsem stanom in še vedno izreja slovenske sinove; samo Bog daj, da bi vnuki boljši bili, in nam poživi kmetovski stan! Na to napitnico se zahvali eden izmed kmetov rekši: „Bog živi nam naše učene možé! Naj ljudstvo vzamejo v svojo skrb in ga varujejo na poti napredka.“ Med takimi razveseljivnimi in okrepčajočimi napitnicami in pogovori smo se radovali in si obljubili, da hočemo vstajajoči „matici“ prijateljev iskati in jo podpirati; smo naročali tudi, kako veselo bi bilo, ako bi kmalo v starodavnem slovenskem mestu Ptujju slavili čitavnice rojstni dan.

Iz Maribora. Zvedli ste, dragi bravci, da je naša čitavnica sklenila, tudi v Mariboru ali v njegovi okolici tisočletnico sv. Cirila in Metoda v večih in dostojnih razmerah praznovati. Iz početka je večini bila želja, da se to stori v Jarenini. Tako bi se bilo gotovo tudi spolnilo, ako bi nam ne bila nemila smrt vzela našega nepozabljivega Slomšek-a. Al zdaj ne mislimo več na Jarenino, na lepo, krasno dolino, na staro — čeravno dvomljivo kapelico, na prostorne travnike, ktere smo že bili pregledali, na katerih si je naša domišljija že vse priprave k lepi narodni svečanosti osnovala. Tedaj nam nič ni družega ostalo, kakor v Mariboru našo tisočletnico v narodnem in slovstvenem smislu praznovati; vprašali smo najemnika znane dvorane, kjer smo že lani svojo obletnico imeli, ali bi nam ne dal letos spet dvorane? Pred nekterimi mesci jo je za gotovo obljubil. Al neki nam dobro znani prijatli so najemniku omenjene dvorane tako-le govorili: Kaj češ? Nas je veliko, ki vsaki večer k tebi zahajamo, Slovenci pa v večih društvah samo enkrat vsako leto tebe obiskajo. Če jim letos spet daš dvorano, ne bo več nobenega izmed nas v tvojo krčmo. In naznanil nam je zdaj mož, da mu je žal, al ne more nam dvorane dati! Zato pa vendar bomo tisočletnico praznovali, kjer si bodi. Za stroške že imamo skup blizo 200 gold., in si upamo, da jih bomo dobili do 500 gold. Odločen je za ta dan 3. avgust; je pondeljek sicer, al ker bi se rado udeležilo več duhovnov iz dežele, smo ga izvolili. Tudi kmetje, menimo, da bodo prišli, sebi in nam in celi svečanosti v čast; saj jim na polji ne bo toliko dela, da bi duševno hrano zamudili, ktero jim — po svojih slabih močéh — včasih ponujamo v naši čitavnici. — Gosp. Majcigerjevo knjigo o Cirilu in Metodu bomo pa vendar še le nekoliko pozneje dobili, pa se že pridno v Pragi z lepimi podobami natiska. V tej zadevi je bila naša čitavnica tudi že neka slovenska matica; nekteri gospodje so namreč posodili 200 gold., da je bilo mogoče, tiskarju predplačo poslati. Janko.

Iz Maribora. V nedeljo 21. rožnika, zvečer ob 7. uri bo v naši čitavnici beseda, h kateri se vsi častiti gospodje člani s tem prijazno vabijo.

Odbor čitavnice.

Ptuj 14. maja. (Poziv.) Človeška omika je v dōbo stopila, v kateri jo narodnost najbolj pospešuje.

Narod, kakor skupnost in celovitost ljudi prirojenih lastnosti in posebnosti, ter prirojenih sposobnosti ena-

kega izvira, plemena in jezika v stanovitem svojem okraju živeč, je kakor tak osobstvo, in ima vse pravice do obstoja, ohranka, samostalnosti, razvitka in napredka. Brez veljave prirojenega jezika ni v državi pravega narodovega obstoja; ker pa je iz ene strani napredovanje naravna dolžnost in državna modrost, iz druge strani pa je napredovanje samo na narodni podlagi mogoče, izvira tedaj iz tega za vsak narod ne samo pravica, temuč tudi dolžnost pred vsem svoj narodni obstoj ustanoviti; to prizadevanje in zahtevanje pa naravno terja v prvi vrsti omiko in izobraženje domačega jezika, po katerem edinem se dá v enaki meri tudi narod sam omikati in izobraziti. Zato se je tudi že davno po naravnosti predvidnosti Božje v raznih slovanskih plemenih obudil narodni duh, posebno pa skrb za domači jezik in slovstvo, da povsod med višimi stanovi, v učiliščih in hišah izobrazenih svoje mesto dobila, — s kratkim, novo čvrsto življenje se je začelo.

Povsod med narodom cvetajoče čitavnice, ko ognjišča narodnega duha, so živi svedoki poganjanja za narodno priznavo in veljavo, ter žive želje in prizadeve za narodni razvoj. Že ste sestriški mesti Maribor in Celje v tem bistvenem prašanji slovenskega naroda zvanju duha sedanjega časa zadostile. Staroslovensko ptujsko mesto, za ljudstvo daleko više 100.000 duš najznamenitejši kraj, je vidoma poklicano se za nje v povzdigi narodnega duha za središče postaviti in izgled sestriških mest nasledovati.

Ko podpisani svoje pooblaščenje iz omenjene okolnosti prijemši prijatlom narodnega napredka prijateljski ta „poziv“ k osnovanju slovenske čitavnice v starem Ptujju izročujejo, naznanjajo ob enem, da bodo, kolikor koli jim bode moči in upljiva, vseskozi pravila in vodila resnice, pravice in zmernosti zastopali, in za poglavitno nalogo slovenske čitavnice pred vsem duševno povzdigo, izobraženje jezika, in omiko slovenskega naroda, po tem takem pripravo za pričakovano izvršenje narodne ravnopravnosti držali.

Slovenski prijatli naj se oglasijo pri podpisanem začasnem odboru.

Ptuj 12. maja 1863.

Aug. Čuček. Mihael Herman. Jak. Meško.

Iz Lotmerskega okroga 9. junija. J-ski. — Tudi tukajšni Slovenci so odpravili 31. velikega travna prebagemu gospodu Hermanu zahvalnico, ki jo je podpisalo 400 samih posestnikov. Zahvalnica ta, kakor vse druge iz naše domovine, spoznava velike zasluge odkritosrčno in brez ovinkov izrečene možate besede, s katero je v deželnem zboru zagovarjal pravice in poštene terjatve slovenskega naroda na Štajarskem, in sklepa tako-le: „Vaša neovržljiva beseda je tudi vsakemu poštemu Nemcu, kterege mi ko ravnopravni bratje ljubiti, spoštovati in s katerim skoz in skoz v miru in slogi živeti želimo, popolnoma oči odpreti morala, da enakopravnost je najkrepkejša véz velike Avstrije, in najgotovše poroštvo složnosti in bratinstva njenih narodov.

Čeravno, blagorodni gospod, smo popolnoma prepričani, da Vi v zavesti svojega blagega ravnanja dovolj plačila za Svoj trud imate, vendar naše srca nas silijo Vam svojo hvaležnost očitno pred svetom izreči. Vaše vitežko borenje za pravice naroda našega ne bode nikoli iz spomina hvaležnih Slovencev zginilo, temuč kakor slava in hvala Vašega imena sedaj od hriba do hriba slovenske dežele odmeva in srčen odglas v slednji koči prostega kmeta najde, tako se bodo blagrovale Vaše blage dela tudi za naprej od roda do roda do najpoznejših unukov“.

Od sv. Trojice na Štajarskem 10. rož. J. Ž. — Tudi mi smo gospodu Hermanu z obilnimi podpisi hvalno pismo poslali. Pa kako čudno je bilo to! Oni,

ki so ga za poslanca volili, se pa zdaj v zahvalnico podpisati niso hotli; neki oštir blizo Slatine se je že podpisal; pa kès ga zgrabi, da pride in svoje ime z nožkom izreže! Berž ko ne so volivci te baže mislili, ker je Herman Nemeč, da se ne bo zmenil za nas Slovence in pravice naše; al jako so se prevarili, kakor nam je obnašanje njegovo v zboru graškem lepo kazalo. Hvala Bogu, da se je védel kakor mož po volji Božji. — Letina se nam dobra obeta; grojzdje lepo cvete, žito lepo stoji; sadja je vse polno; tudi seno se zdaj po dežji lepše obnaša. Le za denarce je slaba; sejmi so zavoljo kuge zaprti; po vinca ni nobenega kupca, akoravno bi ga po 45 gld. štrtinjak radi dali. — Zidanje cerkve pri sv. Križu na Slatini gre tako hitro spod rok, kakor da bi cerkev vsaki dan rastle. Bode velika in prav lepa, da ji ne bo na celem Štajarskem para. Srčen pozdrav vsem slovenskim bratom!

Iz Jelšan 1. rožnika. Sprejmite, drage „Novice“, tudi iz naše Čičarije šopek rodoljubnih cvetic; vedite, da tudi mi nismo ravno najzadnji v ljubezni do domovine svoje. V naših šolah se vse po slovensko uči; veselje je poslušati našo mladino, ktera prav moško po domače odgovarja. Star pregovor je, da pošteni in dobri ljudje radi pojejo; tudi to je pri nas. Podnevi si pridni ljudje delo s petjem národnih pesmic kratijo, na večer pa gredó na homček in vrežejo marsiktero prav složno. Da! tudi moški, katerim še vavek čiški: „nina nana“ po ušesih doni, so začeli lepe slovenske pesmice peti. Posebno je pa veselo, če prideš ob nedeljah in praznikih v našo šolo, kjer se ponavljavci učé peti. Vidiš tú zeló pridne učence in učenke, ki si vsako pesmico marljivo zapišejo, in pojó, ko da bi rezal. Vidil boš notri ženice iz daljnih vasí, ki se nad svojo mladino veselé, in komaj čakajo, da zopet pride dan šole. Zagledal boš notri starčka s sivo brado in plešasto glavo, ki v eni roci drži klobuček, v drugi pa lulico, in se zdaj smeja, zdaj pa solzice briše z očí od veselja, ki ga vživa. Lahko ti rečem, da se ti bo srce topilo radosti bivšemu v taki šoli. — Iz tega je pač očitno, da so Jelšanci ravno tako za delo, kakor za ljubo svojo domovino vneti. — Od živinske kuge se doslej v naši fari nič ne sliši. Vreme nam je milo; nadjamo se dobre letine. — Drugikrat zopet kaj drugega. *) Zdravstvujte! Srečan Pirc.

Iz Črnomlja 15. junija. K. — Prežalostno novico Vam naznanjam, da učitelj tukajšne glavne šole gospod Jože Eržen je po kratki vročinski bolezni 13. t. m. umrl. Pokojni bil je izmed onih rodoljubov, ki je národni omiki na vsaki strani iskreno služil.**) Zapustil je vdovo s čvetero drobnih sirot. Pogreb je kazal, kako obče spoštovan je bil rajnki. Bodi mu zemljica lahka! — Milostljivega kneza in škofa ljubljanskega, ki so prišli birmat, smo ravno danes slovesno sprejeli; napravili smo jim slavooblok z napisom slovenskim v narodnih barvah. Žal nam je, da visoki gost niso pretečeni večer v našem mesticu prenočili; pa ni čuda, ker črnomeljski farovž o svoji podrtii deleč po svetu sloví.

Iz Ljubljane. Na kant djano nekdanjo cukrarnico (cukrofabriko) z vsemi mašinami vred je gospod G. Pongrac iz Zagreba kupil za 100.000 gold. Kaj bo naredil s tem velikim poslopjem, še sam ni za gotovo vedil, ko smo uni teden govorili ž njim. Za kakošno fabriko je to poslopje blizo Ljubljanice zlo pripravno, pa tudi velika kosarna bi se dala predelati iz njega.

*) Le pošljite večkrat kaj; za vse drugo nič ne skrbite.

Vred.

**) Bil je rajnki priden dopisnik našemu listu, kateri tudi ravno danes donaša več sestavek o šolskih zadevah. Smrt njegova je tedaj „Novicam“ bridka zguba!

Vred.

— Predsednik kmetijske družbe gospod Terpinc se je pretekli teden podal v Gradec, kamor je povabljen bil v posvetovanje, kako naj bi se graška pogorelska družba (asekuracija) preuredila po potrebah sedanjega časa in po izgledu družih asekuracij. Pevdarni gosp. predsednik nam bo že povedal, kakóšen kruh bo iz nove moke.

— Predsednik c. k. kranjske deželne sodnije gosp. Ed. vitez Još, ker je doslužil svojih 40 let, je s spočilom popolne cesarske zadovoljnosti v pokojni stan djan; na mesto njegovo pride gosp. dr. And. Lušin, bivši predsednik c. k. deželne sodnije v Temešvaru.

— C. kr. kranjsko davkovsko vodstvo v 7. delu deželnega zakonika naznanja, da po sklepu deželnega zbora od vsacega goldinarja ces. neposrednih davkov (zemljiških, hišnih itd.) se doklade pobira za deželno zalogo po 14 kr., in za zalogo zemljišne odveze po 26 kr. za leto 1863. Med tem, ko se dajo gospodskam, ktere neposredne davke pobirajo, potrebne naročila zastran razdelitve, pobiranja, zarajtovanja in izročitve imenovanih doklad, se v odvrnjenje napačnega razumenja še posebno opominja, da te doklade, ki zadevajo vse neposredne davke z tretjino priklado vred, se ne smejo pobirati od nenavadne priklade.

— Te dni je poskočila cena vaganu pšenice do 7 gold. in pol in celó do 8 gld. Slaba letina na Ogerskem in v Banatu zavoljo silne suše je temu vzrok; pa nadjamo se, da pridejo spet boljše novice.

— Da bi bolehal židni črviči letos kje na Kranjskem, hvala Bogú! nič ne slišimo; al tudi od kupca iz Laškega nam še ni nič znano. Radovedni smo, kaj nam bojo o ceni letošnji pisali iz Primorskega.

— Naši državni poslanci so se menda že vsi podali na Dunaj v državni zbor, ki se začne jutri v sredo; gosp. dr. Toman gré danes predpoldne z brzovlakom.

— Gospod K. Klinarjeve veličastne cerkvene pesmi, o kterih smo se radovali pri ljubljanski slovesnosti sv. Cirilu in Metodu na čast, ste bile z veliko slavo popevane 26. maja tudi v Celovcu pri ondašnji tisočletnici. „Glasnik“ piše pri tej priliki: „Že kajsi vode je poteklo, kar se v Celovcu pri slovesni službi Božji ni več pélo slovenski; marsikterega je ginilo, ko je čul v mili materni besedi Božjo slavo prepevati.“

— Prihodnjo nedeljo zjutraj gré pevski zbor čitavnice naše v Kamnik, popoldne potem pa v Mengiš. Poseben program bo čast. udom to veselico bolj na drobno naznanil.

— (Pobérki iz različnih časnikov in bukev.) Eden največih praznikov naše sv. katoliške cerkve je dan sv. Rešnjega telesa; v Ljubljani so ga letos nekteri pisúni nemških časnikov za velik delavnik imeli, ker so šli na lov, da bi izvohali slovenske „demonstracije.“ Ker pa nobenih demonstracij ni bilo, so si jih izmislili v svoji fantazii, in oglasil se je v „Pressi“ pisún tiste koterije, ktere nečedno rokodelstvo je Ljubljančanom dosti znano. Če ima pisač to, da surke ni bilo viditi, za „demonstracijo“ se ne bomo o tem ž njim pravdali, pa tudi o tem ne, ako mu je to „demonstracija“, da ste na suknji vrednika „Novic“ vidile se kake dve linii traka St. Vladimirjevega reda, med tem, ko so drugim cele svetinje na prsih visele. Bo li morebiti kdo še hodil dopisnika „Presse“ prašat: kako naj se nosi? Če pa dopisún to za „národno demonstracijo“ ima, da za „kmečko“ procesijo v Trnovem — kakor pravi — je šel mestni župan s 5 narodnimi mestnimi odborniki, in da so pri altarji mestne hiše demonstrovale „národne barve“, kaže to kolosalno fantazijo turško, ki se nahaja le v basnih „Tausend und eine Nacht.“ Da je to res fantazija turška, bojo braveci sami lahko sodili, ako jim to in uno „demonstracijo“ razjasnimo. Magistrat je pa-

tron trnovske cerkve in rajnki župan Hradecki je 27 let hodil vsako leto za to procesijo, pa nikoli nismo brali, da je s tem „demonštroval“. Tudi sedanji g. župan posnema to staro navado, ker je vsako leto k tej procesii povabljen. Pri njem pa je zdaj to „demonštracija“, čeravno že pisac sam more vediti, da gosp. župan pač ni naroden „demonstrant.“ Ravno tistih pet mestnih g. odbornikov pa, ki so se pridružili tudi tej procesii, ker je večina njih volivcov v teh dveh predmestjih, pa je šlo (ker drugi odborniki ne pridejo) po dokončani trnovski procesii tudi za procesijo mestno — pa tukaj pričujočnost njih ni bila „demonštracija“! Pri magistratu je 4. altar; tukaj je zapazil pisac narodne barve. Mestni služnik Trtman napravlja ta oltar že veliko let in ga zmiraj enako okinčuje; tudi letos je bil tako napravljen. Če bo to rogoviljenje časnikarsko še dalje trpelo, bomo nazadnje še tako deleč prišli, da ne bomo smeli za procesijami hoditi, kamor bi hotli, in Bogú na čast ne altarjev kinčati, kakor bi hotli, brez da bi bili pikani po tukajšnjih korešpondentih. Nikakor ne more biti po takih pisarijah ustrezno vladi, ktere naloga je, varovati pravice vseh avstrijskih prebivavcov.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Presvitla cesarica se je 15. t. m. podala v toplice Kissingen; Njih Veličanstvo cesar jo spremljajo do Salcburga. — Državni zbor se po 5mesečnem prenehu začne v sredo, 17. dne t. m.; odprli ga ne bodo cesar sami, ampak brat Njih, presv. nadvojvoda Karl Ludvik. Zbor bo le spet ožji; ali ne pridejo Čehi, kakor se je govorilo, se bo tedaj ta dan za gotovo zvedilo. Predsedoval bo temu zboru profesor vitez Hasner, podpredsednika sta žl. Hopfen in dr. Lapenna. — 12. dne t. m. je šlo pismo avstrijske vlade o rusko-poljskih zadevah v Pariz in London; avstrijska vlada noče razpora z rusko, ktereга nasledek bi velika vojska bila; zato ni potrdila dveh najimunitnejih predlogov francozke in angleške vlade: namreč da bi se ruska vlada silila, da ustavi vojsko s Poljaki, ker to bi bil vtik v vladarske pravice ruske; pa tudi tega ne potrjuje, da bi se dala Poljakom taka samosvojnost, kakoršne Avstrija tudi Ogrom dati ne more; sicer pa bojo vendar vse te tri vlade zedinjene se obrnile v Petrograd do ruske vlade, pa vsaka še s posebnim bolj ali manj rahlim dopisom. Važno za mir ali vojsko bo, kaj bode odgovorila ruska vlada na te nove predloge. Do tistihmal bojo modrovali časnikarji vsak po svoje. Sliši se, da Njih Velič. cesar naš in kralj pruski, ki se dosihmal ne vtikuje v te razprave, se snideta konec tega mesca v Karlovih toplicah na Českem. — Po novi železnici mariborško-celovški se vozi vsaki dan toliko ljudi, da je 6 do 8 vozov popolnoma natlačenih; ker pa pripravljajo tudi toliko blagá, da ga „lukamatija“ iz Preval v Pliberk komaj privleče, se zakasnujejo vozovi skoraj vsaki dan za dve ali tri ure. — Presvitli cesar in cesarica sta soseskam okoli Pulja v Istri, katerim je toča vse pobila, 3000 gold. iz lastne kase darovati blagovolila. — Nepopisljiva žalost je 12. dne t. m. presunila Prago in celo česko deželo: umrl je po kratki bolezní občaspostovani in ljubljeni župan praški g. Fr. Pštros. Mož bistrega uma, skozi in skozi poštenega značaja je žrtvoval vso svojo delavnost v prid svojemu poklicu; Slovan s dušo in telesom je stal na čelu mestni županii, v kateri biva narod česki in nemški, in vendar ga je spoštovala vsaka stranka, ker bil je vsigdar in brez ovinkov mož pravice. Pogreb njegov v nedeljo je bil tako slovesen, da malokdaj tak. —

Mnogo se je te dni pretresavalo odprto pismo, ki ga je slavni zgodovinar gosp. Fr. Palacky v českých časnikih poslal časniku „Boleslavan-u“, kateri je iz nekega njegovega privatnega pogovora celó napačno svetu ovađil, kaj misli Palacky o rusko-poljskem boji, češ, da „sočutje do Poljakov Slovanom škoduje v Petrogradu, — da blagor slovanstva je le v ruskem caru, — da Poljaci ne bojo zmagali v sedajnem boji, pa če bi tudi, bi bila to njih največa nesreča. Palacky pravi, da ni mislil, da brezštevilnim časnikarskim napadom, ki jih mora trpeti od leta 1848 in posebno spet od leta 1861, se bo pridružil zdaj tudi ta list, ki je obljubil biti „od konca do kraja naroden in liberaln“, zdaj pa pri njem trohico resnice meša s celim kupom laži in obrekovanja. „Še nikoli mi ni prišlo na misel, da bi Slovani blagor svoj iskali v ruskem caru, čeravno tlačitelja svobode nikakor ne morem imenovati takega vladarja, ki je nedavno vkljub neštevilnim overam in zaprekam več kot 20 milijonom svojih podložnih podelil človeške pravice, ki so jim bile nekđaj nepravno vzete; tak vladar nikakor ni zatiravec svojega ljudstva, ampak rešitelj mu je. Sedanji poljski punt je velika nesreča ne samo nam, temuč tudi Poljakom; le prekucnjaki iz prirojenega nagona in pa sovražniki slovanstva, po tem pa taki ljudje, ki ne mislijo sami, ampak se preverujejo po tem, kar drugi mislijo, morejo veselje imeti nad tem, kar se zdaj godí na poljskem bojišču, kteremu je sicer res že marsikter pravi domoljub svoje premoženje in življenje žrtvoval. Če se Poljaki še tako junaško bojujejo (mnogo njih zmag pa stoji le na papirji v časnikih), imajo vendar malo upanja, da zmagajo samotež. Če pa jim tudi po željah „Boleslavana“ in njegove stranke vsa Evropa na pomoč priteče, da se odcepijo od Rusije: ali bojo mar potem res samostojni? Brž ko ne bojo potem toliko gospodarjev imeli kolikor so prej imeli pomočnikov, in morebiti še več. Časi so pretekli, da bi se narejale in samostojne obdržale države druge in tretje vrste; centralizem saj po Evropi čedalje bolj go spodari. Zato mislim, da sedanji boj poljski ne bo dosegel tega, česar želi, in to je: zakaj ga obžalujem. „Boleslavan“ — pravi Palacky končno — mi očituje, da sem ves drug kakor sem nekđaj bil. Na to le odgovorim, da spomladi leta 1848, ko sem poslal odprto pismo v Frankobrod, sem upal, da bojo osvobodeni narodi vendar enkrat pravični sami do sebe; skušnje preteklega časa pa so me učile, da sem se silno motil.“ — Ogerski deželi žuga res strašna revščina; na več kot 1300 kvadr. miljah z več kot 3 milijoni ljudi je suša vse pokončala; živina že zdaj v nektarih krajih nima nič živeža, tako, da gospodarji njeni jokaje ji pripenjajo napise na rogove: „kdor dá tej živini jesti, naj si jo obdrži za-se“ in jo tako izpodijo od doma. Dvorna kancelija, družbe in posamni domoljubi si ubijajo, glavo, kako pomagati silni nadlogi. — Francozi so v Meksiki po 3mesečni obsedi vendar zmagali Pueblo; al s tem še ni vse dobljeno. — Ko je cesar Napoleon zvedil, da je 18 njegovih nasprotnikov izvoljeno v državni zbor od 2 milijonov volivcov, en milijon se jih pa je zdržalo volitve, je nek mirno rekel: „nasprotje (opozicija) je rodovitno, se množi.“

Listnica vred. G. D. Gr. v Sl. Vaš dragi dopis iz „Ruš“ smo prejeli pa tako pozno, da je novica postala že starica. Prosimo drugikrat kaj. — Gosp. V. S. v T: Gaisovi, dobro potrjeni brusi se dobivajo v pisarnici kmetijske družbe v Ljubljani: največi po 1 gold. 30. kr. drugi po 1. gold., tretji po 75 kr., četrti po 50. kr. nov. dn. Pisma z dnarjem se pošiljajo gosp. Brus-u. V „Novicah“ je bilo predlanskim in lani že dosti govora o tem orodji.